

El director i presentador d'"Església viva' explica com viu les celebracions nadalenques

Àngel Rodríguez Vilagran: “A vegades es volen secularitzar tant les festes de Nadal que s’arriba al ridícul”

Jordi Pacheco

24 de desembre de 2023

El periodista i escriptor Àngel Rodríguez Vilagran (Salt, 1966) és un dels més destacats coneixedors de **les llegendes, les festes i la religiositat popular del nostre país**. Ho demostra un cop més, amb l'esperit divulgador que el caracteritza, en aquesta entrevista, en la qual el també presentador del programa *Església viva*, del bisbat de Girona, explica a *Flama* com viu unes festes nadalenques en què, malgrat la pèrdua d'influència del fet religiós en la societat, les tradicions continuen ben vives en els pobles i ciutats de Catalunya.

Com viu personalment el significat espiritual del Nadal?

És un nou inici. Amb l'Advent, el temps que ens hi prepara, ja s'inicia el nou any litúrgic. De la mateixa manera que de forma laica la gent promet que amb un nou any es volen fer coses noves per millorar (anar al gimnàs, aprendre idiomes...), de forma espiritual per a un també ho hauria de ser. Intentar ser més persona, menys hipocresia, estar més per als altres i no fer-los la vida impossible. La postpandèmia ha fet a moltes persones més egoistes. Els valors de Jesús ens hi poden ajudar.

Quines són les tradicions nadalenques més importants a casa seva?

Sense cap mena de dubte els àpats. El dinar de Nadal serveix per estar amb els meus fills i poder-los-hi prohibir, encara que sigui per un dia, el mòbil damunt la taula. Fem el Tió i els Reis, evidentment.

Quin aspecte de la història del naixement de Jesús l'inspira més durant el Nadal?

Deixant de banda que per a nosaltres els cristians Jesús és el Messies, m'agradaria destacar un fet que potser no tenim en compte i que per a mi és molt curiós: el paper del bou i la mula al pessebre. Van ser els que varen "abrigar" Jesús aquells dies de fred a Betlem. Som conscients que sense ells, Jesús hauria agafat una calipàndria?

Com troba equilibri entre les festivitats seculares i el veritable significat religiós del Nadal?

Tot i la secularització, la tradició popular encara continua viva. Per exemple, els pessebres vivents, una representació que pot ser una autèntica catequesi. Ara, a vegades s'ha volgut secularitzar tant aquestes festes que s'ha arribat al ridícul. Fa poc vaig rebre una invitació per anar a un "sopar del solstici d'hivern". La meva resposta va ser: "S'ha d'anar vestit de soldat romà o es pot anar vestit com es fa en l'any 2023 de l'era cristiana"?

Quina és la seva cançó o himne nadalenc favorit i per què?

Potser pel seu significat el '*Santa Nit*', conegut com a *Silent Night* o *Noche de Paz*. Es calcula que ha estat traduïda a més de 300 llengües. Va ser escrita en alemany el 1816 per Josep Mohr un capellà de la localitat d'Oberndorf, a prop de Salzburg (Àustria). Dos anys més tard, pel Nadal de 1818, demanà al mestre de l'escola i organista del poble, Franz Gruber, que en redactés una melodia per a cor i guitarra per ser interpretada a la Missa del Gall. Mai s'haurien imaginat l'èxit que tindrien. El 24 de desembre de 1914, les tropes de l'imperi alemany i de l'imperi britànic, en el decurs de la Primera Guerra Mundial, la van cantar des de les respectives trinxeres en un moment de treva. I també, tirant cap a casa, l'any 1933, l'organista de la catedral de Girona, Francesc Civil, la tocà per primer cop en el repertori nadalenc de la catedral, i així va ser durant els anys successius. Es calcula que va ser la primera interpretació de la nadala a Espanya. La partitura i la lletra en italià la va descobrir en una revista italiana. Quan la nadala es va popularitzar al nostre país a finals de la dècada de 1930, el mestre Civil

decidí, l'any 1943, traduir-la al castellà i li va posar el nom de *Noche tranquila, sacromisterio*.

Com porta l'estrès i les expectatives comercials durant la temporada nadalenca des d'una perspectiva cristiana?

Recordo que quan vaig entrar l'any 1991 al Bisbat de Girona per presentar el programa de ràdio *Església Viva*, sempre per Nadal i durant molts anys convidava a algú per parlar del consumisme d'aquests dies. Vaig llençar la tovallola, no hi ha res a fer. Però si ho mires per un altre costat, el consumisme té una part positiva. Genera llocs de treball, hores extres en benefici de treballadors i guanys als petits i grans empresaris. Pensem també en els supermercats, botigues i restaurants que aquests dies poden fer, econòmicament, el que la resta de l'any no fan.

Hi ha alguna lectura bíblica que trobi especialment significativa durant el Nadal?

Durant aquest temps, i més a mesura que et fas gran, pots sentir moments de melangia i tristesa. Pensar en les persones estimades o familiars que ja no estan en aquesta vida, desenganys amorosos. Per Nadal, s'incrementa una de les malalties més en auge de la nostra societat: la solitud. Jo recomano per a totes aquestes persones que poden passar moments difícils la lectura del *Cohèlet*, llibre també conegut com a *Eclesiastès*.